

ADRODDIAD I'R CYD-BWYLLGOR

27 Ionawr 2016

Adroddiad gan: Arwyn Thomas – Pennaeth Addysg Gwynedd

Pwnc: Rhwydwaith Cyfrwng Cymraeg ac Adeiladu Cynhwysedd

1.0 Pwrpas yr Adroddiad

1.1 Darparu diweddariad i Gydbwyllgor GwE ar weithgarwch a deilliannau'r Rhwydwaith uchod.

2.0 Cefndir

2.1 Cefndir y Rhwydwaith

Sefydlwyd y Rhwydwaith er mwyn sicrhau gwell mynediad at addysg cyfrwng Cymraeg i ddysgwyr ar draws y rhanbarth sy'n dymuno datblygu, cryfhau neu gynnal eu sgiliau dwyieithog. Mae'r Rhwydwaith yn llywio'r agenda er mwyn sicrhau bod y rhanbarth yn ymateb i ofynion ac egwyddorion:

- Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg
- Cynlluniau Strategol y Gymraeg Mewn Addysg yr awdurdodau
- Cynlluniau a Strategaethau Iaith yr awdurdodau

Ystyrir materion fel y gosodwyd allan yn y Cylch Gorchwyl neu fel y gofynnir amdanynt gan CCAC (ADEW) GC, GwE, Llywodraeth Cymru ac ESTYN, gan gymryd cyngor fel y bo'n briodol.

2.2 Cyllideb y Rhwydwaith

Grant Gwella Addysg (elfen Grant y Gymraeg mewn Addysg) = £2,468,930

3.0 Adroddiad Cynnydd

3.1 Yn erbyn y Cynllun Gwaith

3.1.1 **Ehangu'r Siarter Iaith ar draws siroedd y gogledd**

Ar gais Llywodraeth Cymru, yn dilyn adroddiadau cadarnhaol am lwyddiant y Siarter yng Ngwynedd, gofynnwyd i gael defnyddio arbenigedd ac arferion da Gwynedd er mwyn ymestyn y prosiect i ardaloedd eraill yng Nghymru.

Mae Cyngor Gwynedd yn darparu gwasanaeth ar ran LIC ar gyfer cyflawni 4 prif elfen, sef y gwaith o godi ymwybyddiaeth, cynnal cynhadledd hyfforddiant, rhannu gwybodaeth a lletya'r holiadur ar-lein, a'r broses achredu.

Codwyd ymwybyddiaeth yng nghyfarfod busnes Bwrdd Rheoli GwE yn Hydref 2015 a dirprwywyd y drafodaeth strategol i'r Rhwydwaith Cyfrwng Cymraeg ac Adeiladu Cynhwysedd.

Mae'r gwaith eisoes wedi cychwyn o ran darparu cefnogaeth i siroedd eraill i osod seiliau cadarn mewn lle i weithredu'r Siarter laith, gan roi arweiniad a darparu arferion da ar holl agweddau ymarferol y Siarter.

Cynhaliwyd trafodaethau yn y Rhwydwaith yn ystod Tymor yr Hydref o ran sicrhau cefnogaeth o fewn awdurdodau lleol, yn cynnwys sicrhau bod cydlynwyr yn cael eu penodi ar gyfer gweithredu'r Siarter ymhob sir ac mae cyfarfodydd pellach wedi eu cynnal er mwyn darparu cefnogaeth fwy dwys cyn mynd ati i weithredu o fewn eu siroedd.

Bydd cynhadledd i lansio'r Siarter laith yn swyddogol yn cael ei chynnal ar 22 Ionawr 2016 ac yma bydd gwybodaeth angenrheidiol yn cael ei rannu yn ogystal â'r gefnogaeth a'r adnoddau parod sydd ar gael. Mae'n holl bwysig felly fod pob ysgol yn mynychu'r gynhadledd gan fydd y wybodaeth yma yn allweddol i gefnogi'r gweithredu ac i sicrhau llwyddiant y cynllun.

3.1.2 Athrawon Ymgynghorol y Gymraeg / Canolfannau laith

Cynhelir cyfarfodydd yn dymhorol er mwyn rhannu arferion da sy'n bodoli ar draws y rhanbarth.

Yma trafodir sut mae awdurdodau yn cefnogi plant a phobl ifanc i'w galluogi i ymdoddi i gymdeithas ddwyieithog a chyfranogi'n llawn i brofiadau addysg ddwyieithog gan osod sylfaen dda yn y Gymraeg i fewnfudwyr.

3.1.3 Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2014-2017

Cynhaliwyd arolwg thematig gan Estyn (ar ran Llywodraeth Cymru) yn canolbwyntio ar weithredu Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg mewn awdurdodau lleol. Ymwelwyd â thrawstoriad o awdurdodau lleol ar hyd a lled Cymru yn ystod tymor yr hydref 2015. Dewiswyd Gwynedd a Fflint o ranbarth y gogledd.

Roedd yr adolygiad yn canolbwyntio'n benodol ar:

- Effaith Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg ar wella'r cynllunio gan awdurdodau lleol ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg, hyd at wneud penderfyniadau amserol ar gyfer creu darpariaeth newydd yn ôl lefel y galw a ragwelir neu gyfarwyddebau polisi ar lefel leol neu genedlaethol

- Y dylanwad y mae Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg wedi'i gael ar ysgogi a chefnogi camau i godi safonau Cymraeg, Cymraeg ail iaith ac addysgu pynciau eraill trwy gyfrwng y Gymraeg
- Y graddau y mae cyfrifoldeb statudol awdurdodau lleol am lunio Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn caniatáu am gydweithio â gwasanaethau rhanbarthol gwella ysgolion, a chefnogaeth ganddynt

Yn ystod yr ymweliad, trafodwyd a chasglwyd tystiolaeth ar 7 canlyniad allweddol Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg gan gyfwrdd swyddogion a rhanddeiliaid penodol o fewn yr awdurdodau.

Cafwyd adborth (anffurfiol) cadarnhaol ac adnabuwyd y cydweithio rhanbarthol yn gryfder, ac, yn benodol felly yng nghyd-destun y rhwydwaith ei hun, adnabuwyd y cyfarfodydd y Canolfannau Iaith, ehangu'r Siarter Iaith ar draws y gogledd a'r hyfforddiant trawsawdurdod fel achosion o arfer da a/neu ragorol.

3.2 Yn erbyn y Gyllideb

D/B.

4 Materion i'w hystyried

4.1 Dim.

5.0 Argymhellion

5.1 Dim.

6.0 Goblygiadau ariannol

6.1 Dim.

7.0 Effaith o ran cydraddoldeb

7.1 Dim.

8.0 Goblygiadau Personél

8.1 Dim.

9.0 Ymgynghori a wnaed

9.1 D/B.

10.0 Atodiadau

10.1 Cynllun Gweithredu Ehangu'r Siarter Iaith ar draws siroedd y gogledd.

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Swyddog Monitro: Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb

Swyddog Cyllid Statudol: Deallaf fod Llywodraeth Cymru yn darparu grant penodol ar gyfer costau ynghlwm i ehangu'r siarter iaith ar draws siroedd y Gogledd